

TALHA APAK

Yeminli Mali Müşavir (YMM)
talha.apak@paradergi.com.tr

Geçen yıl yapılan düzenlemeyle döviz büfesi kurmanın şartları değiştirilerek ağır koşullar getirilmişti. Buna rağmen yüzlerce firmanın müracaatının olumsuz sonuçlanması sektörde tepkilere yol açıyor...

Yeni döviz bürosu izinleri çözüm bekliyor

PARA piyasalarında çok önemli bir yeri olan, ülke ekonomisine olan katkısından dolayı uzun yıllardır faaliyet gösteren ve çeşitli zamanlarda değişikliklere uğrayarak bu güne gelen, mevzuatta "yetkili müessese" olarak geçen, ancak piyasada "döviz bürosu" olarak adlandırılan kuruluşlar için uzun zamandır izinler durdurulmuştu. Nihayet, 30 Ocak 2018 Tarih ve 30317 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar ile 2018-32/45 sayılı yeni tebliğ yayımlanarak şartlar değiştirilerek zorlaştırıldı ve ilave yeni düzenlemeler getirildi.

YATIRIMCI MÜRACAATLARI

Geçen yıl konuyu Para Dergisi'nin ilgili sayısında "Döviz büfesi kurmak artık daha zor" başlığı ile yazmıştım. Sektörün disipline edilmesi ve bazı yanlış uygulamaların önüne geçilmesi nedeniyle yeni koşulların getirilmesi yerinde bir düzenlemeydi. Ancak, yeni düzenleme sonrası, geride bıraktığımız bir buçuk yıllık süreçte ise, şartları taşıyan yüzlerce müracaatın (yatırımcının) taleplerinin reddedilmesi, müracaatların belli aralıklarla Hazine tarafından kapatılması, bu sektöre girmek isteyen ciddi paralar harcayacak yerli ve yabancı yatırımcıların belirsizlikler karşısındaki çözüm beklentilerini de artırmaktadır. Bu yazımızda, getirilen yenilikleri tekrar hatırlatmak ve tıkanan (belli aralıklarla dondurulan) izin taleplerini gündeme getiriyoruz.

Mevzuattaki en önemli değişiklik, A grubu ve B grubu olmak üzere iki yetkili müessese statüsü getirildi. A grubu yetkili müesseselerin ödenmiş sermayelerinin 5 milyon TL'den, B grubu yetkili müesseselerin ödenmiş sermayelerinin ise 1 milyon TL'den az olmaması gerekiyor. Faaliyet izni almak için A grubu yetkili müesseseler için 500 bin TL, B grubu yetkili müesseseler için 200 bin TL başvuru ücretinin yatırıldığı tevsih eden belge gerekiyor. Sadece A grubu yetkili müesseseler şube açabilecekken her bir şube için ödenmiş sermayeye 2 milyon TL ilave edilmesi gerekiyor. Faaliyet alanları da

aşağıdaki gibi önemli ayrıma tabi tutulmuş bulunuyor.

BAZI VERİLER VE BEKLENTİLER

Son verilere göre, eski mevzuata göre faaliyet izni almış 734 merkez, 72 şubeyle toplamda yaklaşık 806 döviz büfesi bulunuyor. Öteden beri faaliyet gösteren 734 şirketin çoğu yeni düzenlemeyle getirilen gerekli koşulları yerine getirerek faaliyetlerine (B grubu olarak) devam etmekte. Ancak, yeni düzenlemeyle getirilen koşullar çerçevesinde bir buçuk yılda

(A) ve (B) grubu olarak yeni müracaat eden 232 şirketten, bugüne kadar izin alabilmiş firma sayısı 10 bile değildir. Yaptığımız araştırmada aldığımız bilgilere göre, yeni başvuruların çoğunluğunu yabancı yatırımcıların oluşturması dikkat çekiyor.

Para piyasasındaki politikaların belirlenmesi, kayıtdışılığın önlenmesi kapsamında "döviz büfeleri"ndeki disiplinin sağlanması çok önemlidir. Ancak, son yıllarda, bazı yurtiçi ve dışı (kayıtdışı) varlıkların ekonomiye kazandırılması kapsamında iki defa çıkarılan "varlık barışı" da dikkate alındığında, özellikle yabancı yatırımcıların, döviz büfesi kurmak amacıyla ciddi sermayeler koyarak ülkeye para getirmelerinin önünü açmak ve izin koşullarını hafifletmekte fayda bulunuyor. Kaldı ki, yerli ve yabancı yatırımcıların çoğu taahhüt ettikleri

sermayelerini varlık barışı kapsamında ülkeye getirdiklerini de belgelendirdikleri görülüyor. Asıl disiplin ve denetimin ise, faaliyet izni verildikten sonra yapılmasıdır. Aksi halde, çok önemli sirkülasyonu olan döviz ve altın ticaretinin kayıtdışı olarak sürdürülmesine yol açılmış olur.

Dolayısıyla, kayıt dışılığın önlenmesi, ekonomiye olan katkısı, yabancı yatırımcıların teşviki ve benzeri nedenlerle, yeni döviz büfesi kurmak için 2019 başından beri kapatılmış olan izin taleplerinin bir an önce açılması, müracaat etmiş ve bekleyen dosyaların ise bir an önce sonuçlandırılması için yatırımcıların yetkililerden beklentileri bulunuyor.

